Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 23 marca 1933 r. 108.

T r e ś ć n u m e r u:

--0--

ŁOTWA:1."P e h d e j a B r i h d i" o p o l i t y c e p a ń s t w b a ł t y c k i c h ."Pehdeja Brihdi" /Nr.65.III.1933/.Art.p.t."Polityka państw bałtyckich na rozdrożu". Streszczenie:

Europa jest naładowana materjałem wybuchowym. W związku z tem sojusz państw bałtyckich jest jedynym sposobem zapewnienia przyszłości. Tej koncepcji dyplomaci łotewscy dotychczas widocznie nie umieli oceniać. Ostatnio jednak zaczyna nad Bałtykiem dojrzewać myśl, że Łotwa, Litwa i Estonja winne utworzyć związek bałtycki. Do związku tego możnaby zaprosić jeszcze parę państw niezawisłych.

Niemcy, które pobrzękują orężem, mogą w każdej chwili zetrzeć się z Polską. Państwa bałtyckie uchronić się mogą przed tem starciem jedynie drogą utworzenia bloku i zajęcia stanowiska neutralnego.

Jeżeli chodzi o Litwę, to mogłaby ona, jako członek bloku więcej zyskać, niż pojedyńczo. Litwa powinna zrozumieć, że poparcie Estonji w sprawie wileńskiej i kłajpedzkiej wyszłoby jej na korzyść. Należy jednak pamiętać, że związek gwarantuje każdemu członkowi jedynie obecne jego terytorjum, a nie terytorja, do jakich dane państwo pretenduje. Byłoby nielogicznym absurdem zastrzeganie, by Łotwa,czy Estonja przed wejściem Litwy do związku bałtyckiego zagwarantowały jej pomoc w odzyskaniu Wilna. Litewski minister Spraw Zagr. Zaunius w ostatnim swym odczycie oświadczył, że Litwa nie może wejść do związku, którykby był pod wpływem Polski. Co jednak znaczy jedno miasto w porównaniu z blokiem państw bałtyckich? Gdyby Polsce istotnie przez zajęcie Wilna udało się uniemożliwić związku bałtyckiego, jak to twierdzi Zaunius, byłby to genjalny manewr polski. Litwa spodziewa się, iż przy starciu polsko-niemieckiem odzyska Wilno. Jednak Niemcy w wypadku swego zwycięstwa odebrałyby również Kłajpedę i posunęłyby się zapewne do Libawy i jeszcze dalej.

Może jeszcze bielmo z oczu polityków litewskich spadnie i może zrozumieją oni, że lawirowanie niezawsze jest korzystne. Mocarstwa mogą się kiedyś porozumieć kosztem Litwy i innych państw bałtyckich, o ile te ostatnie nie stworzą bloku. Łotwa oczekuje, iż Litwa zmieni swe stanowisko. Gdyby jednak Litwa trzymała się nadal polityki p. Zauniusa, Łotwie nie pozostałoby nic innego, jak liczyć jedynie na własne siły, a Litwę pozostawić w izolacji. Łotwa powinnaby utworzyć z Estonją ścisłą federację. Koncepcja taka, jak słychać ze źródeł miarodajnych, znalazłaby w Estonji całkowite uznanie.-

2. P o g r ó ż k i p r a s y n i e m i e c k i e j p o d a d r e s e m Ł o t w y ."Latvis" /Z 22.III.1933/:"Koen.Allgemeine Ztg.", opisując incydent na dworcu ryskim /demonstracja socjaldemokratów w stosunku do powracających z Tylży Niemców łotewskich/ rzucił na Łotwę światło jak najgorsze. Krok ten uwieńczony został uchwałą sejmu łotewskiego wysiedlenia z Łotwy "faszystów" i "stronników" Hitlera. Łotwa powinnaby brać przykład z Niemiec. Sytuacja w Łotwie może się zmienić w każdej chwili, a wtedy krzykacze, którzy sieją na Łotwie nienawiść mogą doczekać bardzo gorzkich owoców.

3. N o w y   g a b i n e t   ł o t e w s k i ."Pehdeja Brihdi"/66. III.1933/:Po przesileniu rządowem, które trwało 6 tygodni, powierzono sformowanie gabinetu leaderowi stronnictwa drobnych rolników-Blodnieksowi. Sformował on gabinet w składzie następującym:premjer - Blodnieks, minister Finansów - Annus, Wojny - gen.Balodis, Rolnictwa - Gulbis, Komunikacji - Ivbuls, Opieki Społecznej - Rubuls, Sprawiedliwości - Krumisz, względnie Ozolsz, Spraw Wewn.Bankavs,Oświaty - Keninsz, Spraw Zagr. - Zarinsz, ewentualnie sam Blodnieks.

4. P r z e d s t a w i c i e l e   p a ń s t w   o b c y c h   n a   Ł o t w i e ."Pehdeja Brihdi" /Nr.64.III.1933/:Liczba dyplomatów obcych na Łotwie przedstawia się, jak następuje: nuncjusz papieski 1, posłów 21, chargé d'affaires 2, konsulów generalnych 6, konsulów 41.

5.D y p l o m a c i   ł o t . z a g r a n i c ą ."Pehdeja Brihdi" /64.III.1933/:Posłów 12, stałych delegatów przy Lidze Narodów 1, konsulów generalnych 4, konsulów 6, gen.konsulów honorowych 8,konsulów honorowych 95. wicekonsulów honorowych 84.

6. M a r s z a ł e k   P i ł s u d s k i   w   u j ę c i u   "L a t v i j a s   K a r e i v i s"."Latvijas Kar."/64.III.1933/:W związku z imieninami Marszałka Piłsudskiego poświęca mu "L.K." następującą wzmiankę: Marszałek Piłsudski należał do przedstawicieli kierunku, który nigdy nie tracił nadziei, iż Polska odzyska niepodległość polityczną. W walce o wyzwolenie Polski poświęcił Marszałek całe swe życie. Zrozumiałą jest przeto rzeczą, że zajmuje Marszałek tak decydujące stanowisko. W działalności Marszałka Piłsudskiego przejawiały się zawsze sympatje dla Łotwy.

ESTONJA:1."K a j a" n a   t e m a t   z w i ą z k u   p a ń s t w   b a ł t y c k i c h ."Kaja" /z 17.III.33/:Objęcie władzy przez Hitlera wywołało wielkie ożywienie w państwach bałtyckich.W związku z powyższem pisma bałtyckie uderzyły w alarm, posuwając się do najbardziej fantastycznych kombinacyj.Tak więc prasa łotewska proponuje utworzenie estońsko-łot.-litewskiego związku,by w ten sposób powstała Mała Ententa.Niektóre chcą przyłączyć do tego związku państwa skandynawskie, inne znów proponują wciągnąć doń Polskę.Polityka zagraniczna Litwy wciąż obraca się dokoła sprawy wileńskiej,podporządkowując jej sprawę zbliżenia z in.państwami bałtyckiemi.Jakże szkodliwem jest istnienie ubocznych interesów tam,gdzie historja sama narzuca kwestje dla wszystkich jednakowo doniosłe.

2.S p r a w a   r o k o w a ń   e s t .- ł o t ."Rev.Ztg."/61.III.33/: 15 marca r.b. zakończono rokowania dyr.Kacensa w sprawie handlu zamiennego.Postanowiono ułżyć listę odnośnych towarów.Dalsze rokowania będzie prowadził poseł estoński w Rydze J.Mölder.Naogół prace przygotowawcze do unji celnej są prowadzone energicznie, tak ze strony łotewskie, jak i estońskiej.

W   s p r a w i e   e k s p o r t u   a r t y k u ł ó w   r o l n y c h   d o   A n g l j i ."R.Ztg."/63.III.33/:18 marca przybył do Tallina estoński attaché rolniczy w Londynie, Raud, by przeprowadzić rokowania w kierunku ożywienia wywozu est.artykułów rolnych do Anglji.

4.Ż ą d a n i e   a k t y w n e j   p o l i t y k i   z a g r a n i c z n e j."Postimees"-organ narodowców /z 13.III.33/:Sprawa utworzenia związku państw bałtyckich musi znów znaleźć się na porządku dziennym. Niektóre z państw bałt.doszły do konkretnego wniosku,że związek ten musi objąć trzy państwa:Estonję,Łotwę i Litwę.Związek ten byłby dobrą ostoją przeciw zakusom niemieckim.W każdym razie inicjatywa należy do Estonji.Dlaczegoż więc dyplomacja estońska wespół z Litwą nie mogła tego zrobić?

5.L i c z b a   b e z r o b o t n y c h ."R.Ztg."/61.III.33/:Do 1 marca zarejestrowano 17.138 bezrobotnych /10.022 mężczyzn i 7.116 kobiet/.Przy pracach publicznych zatrudniono 11.980 mężczyzn i 4.942 kobiet.

W a l k a   z   p o r n o g r a f j ą ."Vaba Maa"-"Esmaspäev"/12.III. 1933/:Minister Spraw Wewn. zamierza ograniczyć wolność zebrań i druku. Prócz tego postanowiono przedsięwziąć radykalne środki do zwalczania pornografji.

B7